
In de raamvertellingen en in de hervertelling van de bijbelse geschiedenis geeft Duijs uitleg van tweeërlei aard; uitleg als antwoord op vragen die de vertelling zou kunnen oproepen en uitleg in dienst van de geloofsopvoeding. Van de eerste soort geven we hieronder een impressie. De volgende paragrafen zijn aan de tweede soort gewijd.

Toen en nu

Termen zoals ‘pascha’ (1.2, 63), ‘pinksteren’ (1.2, 134), ‘sabbat’ – te vergelijken met ‘zondag’ (1.1, 6) – en ‘tabernakel’ – te vergelijken met een ‘kerk’ (1.4.1, 18) – worden verklaard. Een ‘altaar’ wordt omschreven als een ‘hoogte van graszoden’ (1.1, 14). Bij ‘water en brood’ als proviand wordt opgemerkt dat ‘brood’ ‘spijs’ in het algemeen is en ‘water’ de gewone drank voor op reis (4.1.1, 4).

Aangeduid wordt dat al te plastische omschrijvingen en antropomorfismen niet letterlijk verstaan moeten worden. ‘God kan niet moe worden’ en ‘rust’ (Gen. 2:3) niet echt (1.1, 6). Offers heeft hij niet nodig en gebruikt hij niet (1.1, 14). Henoch (Gen. 5:24) ‘wandelde met God’ betekent: hij ‘dacht gedurig aan God, aanbad Hem dagelijks en was Hem in alles gehoorzaam’ (1.1, 19). Adam *droomde* dat uit één van zijn ribben zijn vrouw geformeerd werd (1.1, 8 [Gen. 2:22]). Reuzen (Gen. 6:4) waren mensen ‘wat groter en sterker dan de overigen’ die hun medemensen ‘allerlei geweld en onrecht aandeden’ (1.1, 19).

Aandacht wordt gevraagd voor verschillen tussen ‘toen,’ de tijd van de Bijbel, en ‘nu,’ de tijd van de lezers: God sprak met Adam (Gen. 2:18); ‘tot *ons* (...) door den Bijbel’ (1.1, 7); toen bestond polygamie (Genesis 16; 21); gelukkig hebben moeders nu geen ‘mededingster’ en kinderen nu ‘geene jaloersche [half]broeders en zusters’ (1.4.1, 1; vgl. 1.1, 52); God redt ‘uit den grootsten nood’; eertijds door ‘een engel in liefelijke hemelsche gestalte’ die Hagar wees op een bron in de woestijn (Gen. 21:19); nu niet meer zo, maar niettemin dikwijls: ‘op andere wijze’ (1.4.1, 6-7; vgl. 1.1, 66); Abrahams knecht vraagt in zijn gebed de Heer om een teken (Gen. 24:12-14), wat ‘wij’ niet mogen ‘als wij iets van God bidden’; ‘toen wist men dit nog *zóó* niet’ (1.1, 78-79); er ‘zijn nu geen profeten meer, die de gestorvenen weder levend maken [vgl. 2 Kon. 4:23-35]; maar eens zal Jezus komen, om alle doode kinderen en mensen weer op te wekken.’ (1.4.7, 56) Wonderen, zoals de redding van Daniël en zijn vrienden uit het vuur (Dan. 3:23-26) geschieden niet meer, maar ‘God kan iemand op allerlei wijze behoeden en beschermen, wanneer men hem getrouw blijft (...).’ (1.4.9, 68)

Gods liefde, wijsheid en voorzienigheid

Met het oog op de thematiek van het *Christelijk feestboekje* valt